

DN:o ALA / ALA: 101 /2018/000

23 § Lausunto luonnoksesta lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Kaupunginhallitus 26.2.2018 § 23

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kirjeellään 24.1.2018 lausuntoa edellä mainituista lakiluonnoksista. Lausunto pyydetään antamaan 7.3.2018 mennessä.

Hallitus päätti puolivälitarkastelunsa yhteydessä 25.4.2017 käynnistää lukiokoulutuksen uudistuksen. Uudistuksen tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut, niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot ja korkeakoulu yhteistyö ovat keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi lukiolaki. Laki ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus korvaisivat voimassa olevan lukiolain ja asetuksen (629/1998 ja 810/1998). Lisäksi muutettaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettua lakia. Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.8.2019. Esitykseen sisältyy useita ehdotuksia, jotka laajentaisivat lukiokoulutuksen järjestäjien koulutuksen järjestämistä koskevia velvoitteita ja aiheuttaisivat lukiokoulutuksen järjestäjille uusia kustannuksia.

Hallintosäännön 25 §:n mukaan kaupunginhallitus antaa kaupungin puolesta lausunnot myös erityislaissa mainituissa asioissa, ellei toisin ole säädetty. jh

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavaa:

§8 Lakiesityksessä koulutuksen järjestäjän yhteistyövelvoitteesta poistettaisiin alueellisuuskriteeri, eikä säännöksessä muutenkaan määriteltäisi tarkemmin niiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen tai työ- ja elinkeinolämän toimijoiden piiriä, joiden kanssa lukiokoulutuksen järjestäjän olisi oltava yhteistyössä. Tarkoituksena on, että yhteistyön tarkemmat muodot ja yksittäisen koulutuksen järjestäjän yhteistyötahojen määrittely pohjautuisivat aina paikallisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin.

Uusi lakiesitys mahdollistaa laajemman ja joustavamman alueesta riippumattoman yhteistoiminnan. Uusi laki antaa koulutuksen järjestäjälle joustavammat mahdollisuudet yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa ja mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioimisen.

§ 10 ja § 23 Lukiokoulutus muodostaa oppimäärän, jonka tavoitteellinen suorittamisaika on kolme vuotta. Opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä enintään neljässä vuodessa ja lukiokoulutukseen valmistava oppimäärä enintään yhdessä vuodessa, jollei koulutuksen järjestäjä myönnä opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisääntynyttä opintojen loppuun saattamiseen.

Lakiesityksen mahdollistama opiskeluajan pidennys tavoitteellisesta kolmen vuoden ajasta on tärkeä, koska näin voidaan huomioida erilaiset oppijat. Opiskeluajan pidennys tulisi huomioida myös lukion rahoituslaissa siten että rahoitusta myönnettäisiin jatkossakin myös niistä opiskelijoista, jotka suorittavat opintonsa tavoitteellista kolme vuotta pidemmässä ajassa.

§ 10 Esityksen mukaan opintojaksot kestäisivät nuorille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 14 tuntia 15 minuuttia opintopistettä kohden.

Esitystä voisi täsmentää niin, että 14 tuntia 15 minuuttia tarkoittaa annettavan opetuksen määrää opintopistettä kohden ja edellä mainittu aika ei sisällä opetuksen välissä pidettäviä taukoja.

§ 11 Esityksen mukaan laissa ei säädettäisi siitä, minkä laajuisina opintojaksoina opetusta annetaan. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa myös tätä koskevia säännöksiä. Ehdotettu asetuksenantovaltuus mahdollistaisi useita erilaisia tapoja säätää opintojen rakenteesta ja laajuuksista ja jättäisi valtioneuvostolle laajan harkintavallan sen antaessa näitä koskevia säännöksiä. Valtioneuvoston asetuksella annettavat säännökset määrittäisivät tosiasiallisesti myös koulutuksen järjestäjälle jäävän päätösvallan alaa. Asetuksella on tarkoitus säätää, että pakollisten opintojen osalta koulutuksen järjestäjä päättää opintojaksojen muodostamisesta. Opiskelijoiden valinnanvapauden turvaamiseksi valtakunnallisten syventävien opintojen osalta säädettäisiin sen sijaan, että näitä opintoja tulee tarjota opiskelijoiden valittavaksi kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina. Tämä ei estäisi valtakunnallisten syventävien opintojen järjestämistä myös laajempina opintojaksoina, mutta opiskelijoilla olisi oltava mahdollisuus suorittaa opintoja nykyistä kurssia vastaavina kokonaisuuksina. Opiskelijalle olisi siis tällaisessa tilanteessa tarjottava mahdollisuus suorittaa vain osa laajemmasta opintojaksosta.

Toivotaan että asetuksessa säädettäisiin että pakolliset opinnot toteutettaisiin samalla periaatteella kuin valtakunnalliset syventävät opinnot. Tämä selkeyttää koulutuksen järjestäjien toimintaa esimerkiksi osamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa opiskelijan siirtyessä oppilaitoksesta toiseen.

§ 13 Oppimäärän mukainen opetus ja opintojen ohjaus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin omassa oppilaitoksessa sekä koulutuksen järjestäjän muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja muiden koulutuksen järjestäjien antamaa opetusta hyväksi käyttäen. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.

Lakiesitykseen toivotaan tarkennusta ja selvennystä mitä korkeakoulu-yhteistyöllä käytännössä tarkoitetaan: mitä opintoja on järjestettävä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja missä laajuudessa (pakolliset, syventävät, soveltavat vai vain osa opintojaksosta). Yhteistyö korkeakoulujen kanssa ei saisi aiheuttaa lukiokoulutuksen järjestäjälle lisäkustannuksia.

§ 22 Pykälän 1 momentin mukaan opiskelijaksi ottamisessa olisi sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Säännös ilmaisisi opiskelijaksi ottamista koskevan periaatteen, jota olisi noudatettava yhtä lailla täytettäessä opiskelupaikkoja sekä valtakunnallisin hakumenettelyin että jatkuvassa haussa. Ehdotetussa laissa määriteltäisiin voimassa olevan lukiolain säännöksiä tarkemmin opiskelijaksi ottamista koskevat peruseriaatteet, joita täsmennettäisiin asetustasoisella sääntelyllä.

Asetustasoisessa sääntelyssä olisi hyvä huomioida joustavuus jatkuvassa haussa. Hakumenettelyssä olisi oltava mahdollisuus ottaa huomioon opiskelijan mahdollisuudet selvittää lukio-opinnoista ja annettava mahdollisuus huomioida paikalliset olosuhteet. Näin voitaisiin estää tilanteita joissa perusopetuksen päättävät jäävät ilman koulutuspaikkaa. Nykyinen käytäntö on joustavuudessaan toimiva.

Kokonaisuudessaan lakiesitys on kannatettava. Lakiesityksen tuomat velvoitteet eivät saisi tuoda lisäkustannuksia koulutuksen järjestäjälle. Lisääntyneet velvoitteet olisi huomioitava lukiokoulutuksen rahoituksessa realistisesti ja täysimääräisesti. pam

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Lisätietoja: lukion rehtori Jari Helander, p. 044 550 0949
jari.helander@alavus.fi